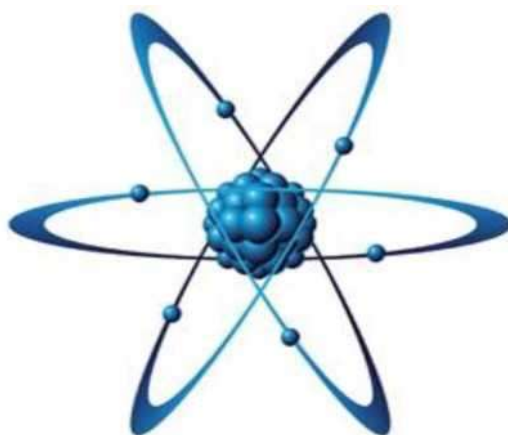

Міністерство освіти і науки України
Уманський національний університет садівництва (Україна)
Господарча академія ім. Д. А. Ценова (Болгарія)
Мазовецький Державний Університет в Плоцьку (Польща)
Університет Південної Богемії в Чеських Будейовіцах (Чеська республіка)
Академія імені Якуба з Парадижа (Польща)

**МАТЕРІАЛИ VIII
МІЖНАРОДНОЇ
НАУКОВО-ПРАКТИЧНОЇ
КОНФЕРЕНЦІЇ**

**«АКТУАЛЬНІ ПИТАННЯ
СУЧАСНОЇ АГРАРНОЇ НАУКИ»**

УДК 001.8:63
M58

Рекомендовано до друку вченою радою Уманського національного університету садівництва (протокол №3 від 02 грудня 2021 року)

РЕДАКЦІЙНА КОЛЕГІЯ:

Непочатенко О. О., доктор економічних наук, професор, Уманський національний університет садівництва, Україна (головний редактор)

Карпенко В. П., доктор сільськогосподарських наук, професор, Уманський національний університет садівництва, Україна (заступник головного редактора)

Господаренко Г. М., доктор сільськогосподарських наук, професор, Уманський національний університет садівництва, Україна

Леонова К. П., кандидат сільськогосподарських наук, старший дослідник, викладач-стажист, Уманський національний університет садівництва, Україна (відповідальний секретар)

Мудрак Р. П., доктор економічних наук, професор, Уманський національний університет садівництва, Україна

Нестерчук Ю. О., доктор економічних наук, професор, Уманський національний університет садівництва, Україна

Новак І. М., доктор економічних наук, професор кафедри менеджменту Уманського національного університету садівництва, Україна

Осокіна Н. М., доктор сільськогосподарських наук, професор, Уманський національний університет садівництва, Україна

Полторецький С. П., доктор сільськогосподарських наук, професор, Уманський національний університет садівництва, Україна

Прокопчук О. Т., кандидат економічних наук, доцент, Уманський національний університет садівництва, Україна

Черно О. Д., кандидат сільськогосподарських наук, доцент, Уманський національний університет садівництва, Україна

Матеріали VIII Міжнародної науково-практичної конференції «Актуальні питання сучасної аграрної науки» (м. Умань, 10 грудня 2021 р.). Умань: УНУС, 2021. 117 с.

У збірнику тез наведено результати наукових досліджень науковців, що висвітлюють актуальні питання сучасної аграрної науки. Розраховано на студентів, аспірантів, докторантів, викладачів, наукових співробітників та фахівців, які займаються дослідженням питань аграрної науки.

Відповідальність за достовірність цифрового матеріалу, фактів, цитат, власних імен, географічних назв, назв підприємств, організацій, установ та іншої інформації несуть автори статей. Висловлені у цих статтях думки можуть не збігатися з точкою зору редакційної колегії і не покладають на неї ніяких зобов'язань.

2. На Вінниччині планують вирубати 3 тисячі гектарів яблуневих садів. URL: <https://24.vn.ua/na-vinnychchini-planuyut-vyrubaty-3-tysyachi-gektariv-yablunevyh-sadiv/> (дата звернення: 04.12.2021).

3. За останні 22 роки площі під яблуневими садами в Україні скоротилась в 3,5 рази. URL: <https://superagronom.com/news/3720-za-ostanni-22-roki-ploschi-pid-yablunevimi-sadami-v-ukrayini-skorotilas-v-35-razi> (дата звернення: 04.12.2021).

4. Органічне садівництво: яких уроків не вистачає Україні. URL: https://sadco.com.ua/stock/stati_lanovenko_2/ (дата звернення: 04.12.2021).

5. Правдюк Н. Л., Кожухар В. В. Аналітичне забезпечення управління процесом реалізації продукції галузі садівництва. *Агросвіт*. № 4. 2021. С. 9–16.

ЕКОНОМІКА І ПІДПРИЄМСТВО

ТЕОРЕТИЧНІ АСПЕКТИ ФІНАНСОВОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ РОЗВИТКУ ПІДПРИЄМНИЦЬКИХ СТРУКТУР АГРАРНОЇ СФЕРИ

ВЛАСЮК С. А., кандидат економічних наук, доцент
Уманський національний університет садівництва

Структурні зміни в аграрній сфері, економічна та соціальна ефективність мають суперечливий характер, що в свою чергу призводить до нереалізованості сільськогосподарського потенціалу. Саме тому фінансова підтримка повинна бути адресно направлена на розвиток аграрного сектору та підтримку аграріїв. Нині, на державному рівні, в нормативно-правовій базі, мають постати пропозиції щодо конкретних джерел забезпечення аграріїв, зростає роль ефективного залучення грошових потоків через застосування дієвих фінансових механізмів.

Неадекватність нормативної бази фінансово-кредитного забезпечення суттєво відображається на виконанні програм розвитку підприємницьких структур аграрної сфери. Фінансова політика підтримки пріоритетних галузей аграрної сфери може розглядатися в аспектах створення умов зростання сукупного попиту та ділової активності [1, с. 343].

Механізми фінансово-кредитного забезпечення аграрної сфери для кожного періоду розвитку окремого господарюючого суб'єкту мають свої особливості – при створенні, розвитку, поточній та інвестиційній діяльності, розширеному відтворенні тощо. Також досить суттєво впливає економічна ситуація в Україні у цілому, кризові явища, нестабільний курс валюти, купівельна спроможність, невідповідність продукції стандартам ЄС, нестабільність зовнішньоекономічної ситуації тощо.

Перехід до ринкових методів господарювання зумовив суттєві кількісні та якісні зміни в структурі ресурсного забезпечення вітчизняного сільського господарства. У вітчизняній практиці аграрного сектору економіки сформовані та використовуються різні фінансові механізми:

– механізм державної фінансової підтримки – держава шляхом застосування правових, адміністративних та економічних важелів регулює поведінку аграрія, визначає перспективи розвитку галузі, виконує спрямовуючу роль щодо реалізації довготривалих програм розвитку агропромислового комплексу у сприятливий для національної економіки бік;

– механізм банківського кредитування – є формою реалізації процедури кредитування, що здійснюється самостійно кожним комерційним банком на основі сформованої кредитної політики, ефективність якого визначається збігом економічних інтересів кредитора та позичальника і, як наслідок, досягненням кінцевої мети кожного суб'єкта кредитних відносин: для позичальника – зростання ефективності підприємницької діяльності за рахунок позичених джерел, а для кредитора – отримання прибутку від кредитної операції без втрати потенційного клієнта на майбутнє;

– механізм страхового захисту – передбачає відносини, спричинені необхідністю акумуляції фінансових ресурсів задля відшкодування збитків, спричинених настанням ризикових та загрозливих наслідків агропромислового виробництва, пов'язаних зі специфікою діяльності, що створює сприятливі умови для безперебійного процесу суспільного відтворення [2, с. 89–90].

Окрім традиційних джерел фінансового забезпечення, в Україні діють і додаткові джерела, які можуть стати альтернативним джерелом.

Аграрні розписки виступають універсальним інструментом фінансування агробізнесу. Особливостями обігу аграрних розписок є те, що вони надають можливість отримати кредитні ресурси під заставу майбутнього врожаю на вигідних комерційних умовах з можливістю позичальників сплатити суму боргу в майбутньому або поставити продукцію в обмін на отримані матеріальні ресурси та співпрацювати з широким колом кредиторів, не лише в Україні, але й за її межами [3].

Форвард – це договір, що укладається між покупцем, який бере на себе зобов'язання прийняти законтракований товар на умовах та згідно ціни, обумовленої в Договорі та продавцем, який бере на себе зобов'язання здійснити поставку обумовленої кількості та якості законтракованого товару на дату, зафіксовану в контракті, але віддалену значним проміжком часу від дати укладання Договору при здійсненні поставки певного товару в майбутньому на умовах, визначеними на момент укладання даного договору [4].

Фінансовий лізинг є альтернативним напрямом фінансового забезпечення, створюючи нові можливості для розвитку підприємств аграрної сфери у частині оновлення основних засобів та забезпечення низки додаткових послуг [5].

Вексель видають лише для оформлення боргу за фактично поставлені товари. Головною перевагою векселя для сільгоспвиробників є те, що він забезпечує їм оплату на обумовлений у векселі строк. З іншого боку, вексель сприяє росту продажів самих виробників агротехніки та їхніх дистриб'юторів. Ще однією з переваг векселя для товаровиробників є можливість реалізовувати продукцію по прийнятних цінах на ринку до закінчення терміну вказаного у векселі. З позиції банків – додатковою перевагою векселів для сільгоспвиробника є те, що за допомогою них підприємства можуть сформувати позитивну кредитну історію, що в майбутньому позитивно вплине на простоту й швидкість роботи з будь-яким банком у разі виникнення потреби в кредитних коштах [6].

Товарний кредит – товари (роботи, послуги), що передаються резидентом або нерезидентом суб'єктом господарювання у власність юридичних чи фізичних осіб на умовах договору, що передбачає відстрочення остаточних розрахунків на визначений строк та під процент [7].

Важливим джерелом фінансового забезпечення товаровиробників аграрної сфери може стати залучення коштів тіньового сектору економіки України. Легалізація шляхом створення сприятливого клімату для інвесторів розв'язала би чимало фінансових проблем і зумовила б приплив додаткових інвестицій. Наразі, в Україні відсутній нормативний акт, який би комплексно окреслив стратегічні орієнтири, цілі та завдання протидії тінізації національної економіки, а також інструменти та механізми успішної реалізації такої державної політики в узгодженні з іншими напрямками державної політики у сфері національної безпеки.

За умови ефективної дієвості кожного інструменту та важелів впливу створюються сприятливі умови для розвитку як окремо взятої підприємницької структури, так і аграрної сфери загалом.

Потреба інвестувати сільське господарство постійно зростає через різке зростання населення та зміну харчових уподобань зростаючого середнього класу на ринках, що розвиваються, до сільськогосподарської продукції вищої якості. Крім того, кліматичні ризики збільшують потребу в інвестиціях, щоб зробити сільське господарство більш стійким до них.

Зростання та поглиблення ринків фінансування сільського господарства стримується низкою факторів, які включають:

- неадекватна або неефективна політика;
- високі трансакційні витрати для охоплення віддаленого сільського населення;
- коваріація виробничого, ринкового та цінового ризиків;
- відсутність адекватних інструментів для управління ризиками;
- низький рівень попиту через фрагментацію та початковий розвиток ланцюжків вартості;
- відсутність досвіду фінансових установ в управлінні портфелями сільськогосподарських кредитів.

Неврегульованість в нормативні бази зумовлює не лише зменшення обсягів та ефективності виробництва в аграрній сфері, а й занепад значних сільських територій України. Тому, наразі, для ефективного фінансово-кредитного забезпечення розвитку підприємницьких структур аграрної сфери необхідною умовою є прийняття законів, положень, методичних рекомендацій, які б відповідали реальним можливостям господарюючих суб'єктів та спрямовували їх діяльність на підвищення конкурентоспроможності.

Список використаних джерел

1. Адаменко І. П. Фінансова політика як інструмент соціально-економічного розвитку країни. Бізнес-Інформ. 2014. №3. С. 341–345. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/binf_2014_3_58
2. Вдовенко І. С. Фінансові механізми забезпечення розвитку підприємств аграрного сектору економіки: особливості та недоліки. Підприємництво та інновації. 2020. №15. С. 88-92. URL: <https://doi.org/10.37320/2415-3583/15.14>
3. Петрук О. М., Новак О. С. Роль аграрних розписок у розвитку кредитування сільськогосподарських підприємств. Ефективна економіка. 2020. № 8. URL: <http://www.economy.nayka.com.ua/?op=1&z=8139>
4. Форвардні контракти. URL: <https://www.eridon.ua/poslugi-ta-servisi/finansova-pidtrimka/forvardni-kontrakti>
5. Фінансовий лізинг як запорука розвитку суб'єктів аграрного сектору економіки України. Modern Economics. 2021. №26. С. 141–146.
6. Айрапетов М. Фінансовий асортимент для українських аграріїв: що обрати. URL: https://uz.ligazakon.ua/ua/magazine_article/EA012981
7. Товарний кредит: що це і як його оподатковують ПДВ? Дебет-кредит. URL: <https://news.dtki.ua/taxation/pdv/70282>

ДОКУМЕНТУВАННЯ НАДХОДЖЕННЯ ВИРОБНИЧИХ ЗАПАСІВ НА ПІДПРИЄМСТВО

ГЕВОРГЯН А. Б., здобувачка рівня вищої освіти

КОРШИКОВА Р. С., кандидат економічних наук, доцент

ДВНЗ «КНЕУ імені Вадима Гетьмана»

Запаси складають більшу частину активів виробничих підприємств різних форм власності, від достовірної оцінки та відображення їх в обліку залежать показники фінансового стану підприємства, на підставі яких приймаються управлінські рішення. Важливим етапом у діяльності кожного підприємства є етап забезпечення виробничими запасами. Даний об'єкт обліку є невід'ємною частиною господарської діяльності підприємства та основною складовою готової продукції (наданих послуг).